

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ НАУК ВИЩОЇ ОСВІТИ УКРАЇНИ
НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ БІОРЕСУРСІВ І ПРИРОДОКОРИСТУВАННЯ
УКРАЇНИ
ФАКУЛЬТЕТ ВЕТЕРИНАРНОЇ МЕДИЦИННИ НУБІП УКРАЇНИ
ГОЛОВНЕ УПРАВЛІННЯ ДЕЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ В ЧЕРНІГІВСЬКІЙ
ОБЛАСТІ
СТАВИЩЕНСЬКЕ РАЙОННЕ УПРАВЛІННЯ ГОЛОВНОГО УПРАВЛІННЯ
ДЕЖПРОДСПОЖИВСЛУЖБИ В КИЇВСЬКІЙ ОБЛАСТІ
КАФЕДРА БІОХІМІЇ І ФІЗІОЛОГІЇ ТВАРИН ІМ. АКАД. М. Ф. ГУЛОГО

МАТЕРІАЛИ

Міжнародної науково-практичної конференції «АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ
ФІЗІОЛОГІЇ ТА БІОХІМІЇ ТВАРИН», присвяченої 100-річчю факультету
ветеринарної медицини НУБІП України та 100-річчю з дня народження
професора В. В. Науменка.

28 травня 2019 року, м. Київ, Україна

MATERIALS

of International scientific and applied conference "ACTUAL PROBLEMS IN ANIMAL PHYSIOLOGY AND BIOCHEMISTRY" dedicated to 100 years anniversary of Veterinary Medicine Faculty of the National University of Life and Environmental Sciences of Ukraine and 100 years anniversary of professor V. V. Naumenko.

May, 28, 2019. Kyiv, Ukraine

Спонсор видання ТОВ «Сімекс Альянс Україна», м. Переяслав-Хмельницький, Україна

м. Київ, 2019

**АКТУАЛЬНІ ПРОБЛЕМИ ФІЗІОЛОГІЇ ТА БІОХІМІЇ
ТВАРИН – ACTUAL PROBLEMS IN ANIMAL PHYSIOLOGY AND
BIOCHEMISTRY:** Матеріали міжнародної науково-практичної
конференції, присвяченій 100-річчю факультету ветеринарної
медицини НУБІП України та 100-річчю з дня народження
професора В. В. Науменка. 28 травня 2019 року, м. Київ, Україна /
Національний університет біоресурсів і природокористування
України. – Київ; 2019 – 64 с

У збірнику матеріалів конференції, присвяченої 100-річчю
факультету ветеринарної медицини НУБІП України та 100-річчю з
дня народження професора В. В. Науменка представлені результати
досліджень науковців у галузі фізіології тварин вищих навчальних
закладів і наукових установ аграрного профілю. Матеріали можуть
бути корисними спеціалістам у галузі фізіології, біохімії, годівлі,
біології, ветеринарної медицини.

**Видання здійснене за авторським редактуванням. Відповідальність за
зміст тез несеТЬ їх автори.**

Організаційний комітет

Цвіліховський М.І., декан факультету ветеринарної медицини, - голова оргкомітету;

Заскін Д.А., директор НДІ здоров'я тварин, - заступник голови оргкомітету;

Томчук В.А., завідувач кафедри біохімії і фізіології тварин ім. акад. М. Ф. Гулого, - заступник голови оргкомітету;

Карповський В.І., професор кафедри біохімії і фізіології тварин ім. акад. М. Ф. Гулого, - заступник голови оргкомітету;

Трокоз В. О., професор кафедри біохімії і фізіології тварин ім. акад. М. Ф. Гулого, - заступник голови оргкомітету;

Журенко О.В., доцент кафедри біохімії і фізіології тварин ім. акад. М. Ф. Гулого, - секретар оргкомітету;

Криворучко Д.І., доцент кафедри біохімії і фізіології тварин ім. акад. М. Ф. Гулого, - секретар оргкомітету;

Журенко В.В., старший викладач кафедри біохімії і фізіології тварин ім. акад. М.Ф. Гулого, - секретар оргкомітету.

Члени оргкомітету:

Арчішевський М.Б., завідувач кафедри анатомії та гістології тварин Люблінського природничого університету, м. Люблін, Польща (за згодою);

Бобріцька О.М., начальник відділу міжнародних зв'язків Харківської державної зооветеринарної академії, доцент кафедри нормальної і патологічної фізіології тварин, м. Харків, Україна (за згодою);

Брошиков М.М., професор кафедри фізіології, біохімії та мікробіології Одеського державного аграрного університету, м. Одеса, Україна;

Влізло В.В., директор Інституту біології тварин НААН, м. Львів, Україна (за згодою);

Даміан А., завідувач кафедри анатомії тварин університету агрономії та ветеринарної медицини, м. Клуж-Напока, Румунія (за згодою);

Даничук В.В., заступник директора Української лабораторії якості і безпеки продукції АПК;

Даничук О.В., професор кафедри гідробіології та іхтіології;

Дуро С., доктор філософії, доцент кафедри анатомії та фізіології тварин сільськогосподарського університету в Тирані; Албанія (за згодою);

Захарко-Сімбда А., ад'юнкт кафедри анатомії і гістології тварин Люблінського природничого університету, м. Люблін, Польща (за згодою);

Іллек И., професор кафедри внутрішніх хвороб університету ветеринарної медицини і фармації, м. Брно, Чехія (за згодою);

Кладницька Л.В., доцент кафедри біохімії і фізіології тварин ім. акад. М.Ф. Гулого;

Медведський В.О., завідувач кафедри гігієни тварин Вітебської державної академії ветеринарної медицини, м. Вітебськ, Білорусь

Радчиков В.Ф., завідувач лабораторії годівлі та фізіології живлення великої рогатої худоби Науково-практичного центру НАН Білорусі з тваринництва, м. Жодино, Білорусь (за згодою);

Стояновський В.Г., завідувач кафедри нормальної і патологічної фізіології ім С.В. Стояновського Львівського національного університету ветеринарної медицини та біотехнологій ім. С.З. Гжицького, м. Львів, Україна (за згодою);

Федорук Р.С., віце-президент Українського фізіологічного товариства ім. П.Г. Костюка, гол. наук, співроб. Інституту біології тварин НААН, член-кореспондент НААН, м. Львів, Україна (за згодою);

Шостя А.М., завідувач кафедри технології виробництва і переробки продукції тваринництва Полтавської державної аграрної академії, м. Полтава, Україна (за згодою).

УДК 636.9.92:636.087.7

ВПЛИВ КОРМОВОЇ ДОБАВКИ «ГУМІЛІД» НА РЕПРОДУКТИВНІ ПОКАЗНИКИ КРОЛЕМАТОК

Степченко Л.М., кандидат біологічних наук, професор, (stepchenko2@gmail.com)

Галузіна Л.І., кандидат сільськогосподарських наук, PhD, (GaluzinaL.I@i.ua)

Ріжко С.С., магістр

Дніпровський державний аграрно-економічний університет, м. Дніпро

Професійне кролівництво в Україні - багатообіцяюча галузь, одне з найприбутковіших сільськогосподарських напрямків. Продаж м'яса кроля має величезний потенціал, адже кролики - це швидкорослі, високопродуктивні тварини, що дають людині прекрасні за своїми якісними характеристиками білки і жири, теплий пух і вовну, а також шкурки для шкіряних справ майстрів. Проте поголів'я кролів і виробництво крільчатини за останні роки різко скоротилося. В останні роки все більш актуальними стають пошук, розробка і впровадження екологічно чистих, низько токсичних та високоекективних препаратів та кормових добавок природного походження, які можна використовувати для тварин. Одними з таких, є кормові добавки з гумінових речовин, що застосовуються у тваринництві та птахівництві. Гумінові речовини відомі своїми регуляторними та антиоксидантними властивостями [Степченко Л.М. 2001-2018, Степченко Л.М., Галузіна Л.І. 2009-2018]. Кормова добавка «Гумілід» (ТУ У 15.7-00493675004:2009) має здатність до активації обмінних процесів в організмі тварин та забезпечує його резистентність, проявляючи при цьому стійкість до дії стресових факторів [Степченко Л.М., Галузіна Л.І. 2009-2018, Степченко Л.М., Галузіна Л.І., Уткіна В.О. 2018]. Проте, питання, що стосуються особливостей впливу цієї добавки на репродуктивні показники кролематок м'ясних порід залишаються не вивченими.

Метою роботи було дослідити вплив біологічно активної кормової добавки «Гумілід» на репродуктивні показники кролематок м'ясної породи Термонець.

Експериментальні дослідження проводилося на базі ферми з вирощування кролів м'ясних порід для виробництва м'яса ТОВ «ДніпроКріль» Дніпропетровської обл., Дніпровського району, с.м.т. Слобожанське. Для проведення експериментальних досліджень були відібрані кролематки м'ясної породи Термонець, з яких сформовано дві групи (контрольна та дослідна) методом пар-аналогів, у кількості по 100 тварин у кожній групі. Умови годівлі та утримання в обох групах тварин були одинакові. Кролематкам дослідної групи разом з водою випоювали біологічно активну кормову добавку «Гумілід» в оптимальний дозі [Степченко Л.М., Галузіна Л.І. 2012-2015, Степченко Л.М., Галузіна Л.І., Уткіна В.О. 2018]. Оцінку статистичної вірогідності кількісних показників здійснювали за критерієм Ст'юента з використанням програми Microsoft Excel.

За результатами досліджень встановлено, що за умов використання біологічно активної кормової добавки «Гумілід» кролематкам спостерігається збільшення маси тіла кролематок, збільшення кількості отриманих кроленят в окролі на одну кролематку, підвищення показнику збереженості кроленят, а також збільшення маси тіла кроленят на момент відлучення. Так, на момент відлучення маса тіла кроленят отриманих від дослідної групи кролематок був вищим в середньому на 13,0 %, ніж цей показник у кроленят отриманих від контрольних кролематок. На тлі цього спостерігалось покращення фізіологічного стану кроленят, які були отримані від кролематок дослідної групи, це проявлялося зменшенням випадків захворювань. Також слід зазначити, що за дії Гуміліду зменшується чисельність кроленят з мінімальною масою тіла, цей показник стає менш розрізненим.

Таким чином, додавання кормової добавки гумінової природи «Гумілід» до основного рациону кролематок сприяло підвищенню та покращенню їх репродуктивних показників, що відобразилося на отриманих від них кроленятах, які мали вищі показники за масою тіла на момент відлучення, збереженості та покращення їх фізіологічного стану.